

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไม่ปลูกพืชฤดูแล้งของเกษตรกรในเขตโครงการชลประทาน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาโครงการชลประทาน ในจังหวัดกาฬสินธุ์

FACTORS AFFECTING NON-FARMING DURING DRY SEASON
IN THE NORTHEAST : A CASE STUDY OF THE
IRRIGATION PROJECT, IN KALASIN PROVINCE

บัทมา สิทธิวินิช

ฉบับนี้จัดทำโดย
ห้องสมุดคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

จพ

๑๕๖๖๒

๒๕๓๗

๓.๖

การวิเคราะห์ ตลอดจนการคัดเลือกสมการถดถอยที่ดีที่สุด เพื่อให้ทราบถึงผลปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนปัจจัยทางกายภาพบางประการของดิน ที่มีผลต่อการใช้เนื้อที่ปลูกพืชในฤดูแล้ง

ผลการศึกษาลักษณะของปัญหาและอุปสรรคในการปลูกพืชฤดูแล้ง พบว่าปัญหาสำคัญที่ทำให้เกษตรกรมีการใช้เนื้อที่เพาะปลูกต่ำกว่าพื้นที่รับน้ำชลประทาน ได้แก่ ไม่ได้รับน้ำชลประทาน ได้รับน้ำชลประทานแต่ขาดแคลนปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ ที่ดินที่ทำการเกษตรให้ผู้อื่นใช้ ประโยชน์ พืชผลที่ปลูกในฤดูแล้งมีความชื้นสูง ทำให้ขายผลผลิตไม่ได้ราคาและไม่เป็นที่นิยมของท้องตลาด และคุ้นเคยกับการอพยพไปทำงานทำในช่วงฤดูแล้ง

ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับสมบัติทางกายภาพของดิน พบว่า เนื้อดินและความเค็มของดิน ไม่มีผลต่อการไม่ปลูกพืชฤดูแล้งของเกษตรกร

ผลการศึกษาทั้งหมด จะเป็นแนวทางในการสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินได้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเขตโครงการชลประทานนี้ และโครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้ต่อไป

Thesis Title Factors Affecting non-farming during dry season
in the Northeast : A case study of The Irrigation
in Kalasin Province.

Name Patama Sithivanich

Degree Master of Science (Appropriate Technology for
Resource Development)

Thesis supervisory Committee

Sukhum	Poothong,	M.Sc.
Serirat	Prasutanont,	M.Sc., M.S.
Chaiwutt	Suttireangwongsa,	M.Sc.

Date of Graduation 26 May, B.E.2537 (1994)

ABSTRACT

Throughout the several years of the deveopment in agriculture, the government has allocated large portion of budget in developing infrastructures, especially irrigation system. Although the total irrigable area has been covering only 18 percent of the agricultural land. the area could not be cultivated in full capacity. For most of the irrigation projects, land-using for the dry-season cropping was lower than their potentials. To increase the efficiency of production in the irrigated area by the expansion of dry-season cropping area, the problems and factors effecting irrigated land-use must be realized.

The objectives of the study were : First, to analyze the effect of some socio-economic factors on land using for dry-season cropping in the Lam Pao Irrigation and the Electrical Pumping Irrigation Project area; and second, to find the problems and constraint of dry-season cropping in this area. The study was based on field survey of 120 farmers in Ban Dan Tai and Ban Lao Aoy, Ampoe Yang-Talad and Ampoe Kamalasy, Kalasin Province. Regression Analysis and Stepwise Multiple Regression are provided to analyze the effect of some socio-economic factors and t-test is provided to analyze the effect of some important physical properties of soil on dry-season cultivation

from the result of this study the main problems of dry-season cropping were, lacking of irrigated water, Getting water but lacking of production factors such as :-fertilizer, seed, land, The farming area is used by others for agricultural purpose, low sales prices and unpopular in the market resulted from high moisture in the crop, immigration of farmer to get jobs in the industrail area.

The results of the physical properties of soil hypothesis test were that soil texture and soil salinity didn't effect Non-farming during dry season.

The results from this study provided information to expand dry season cropping in this area and in other projects.